

Miljödepartementet
Dnr M2021/00822
Stockholm

Mottagare
m.remissvar@regeringskansliet.se
Johanna.jansson@regeringskansliet.se

Preem AB
Stockholm

Postadress
Preem AB,
112 80 Stockholm

Besöksadress
Warfvinges väg 45,
112 51 Stockholm

T +46 (0) 10-450 10 00
F +46 (0) 10-450 10 20

Yttrande över publikationen ER 2021:31

Första, andra, tredje.....Förslag på utformning av ett stödsystem för bio-CCS

1.0 Inledning

Hållbara drivmedel och klimatneutral drivmedelsproduktion är en viktig förutsättning för att nå en effektiv klimatomställning i Sverige. Koldioxidneutral produktion av förnybara drivmedel är ett avgörande bidrag till att nå Sveriges högt uppsatta klimatmål. Bio-CCS kan skapa potential för negativa utsläpp från produktionen av förnybara drivmedel, vilket ger än större bidrag till klimatmålen.

Övergripande anser Preem att förslaget med omvända aktioner för att stötta kommersialisering av Bio-CCS i Sverige är bra. Det leder till att produktion av förnybara biodrivmedel kan leda till negativa utsläpp och ge ökad växthusgasprestanda hos förnybara flytande drivmedel det vill säga en högre växthusgasreduktion.

Vidare stödjer Preem Energimyndighetens slutsats om att ett långsiktigt statligt system för att stötta utbyggnad av bio-CCS är nödvändigt då det idag inte finns en marknad för negativa utsläpp.

Preem anser dock att Energimyndighetens uppdrag varit alltför snävt i sin omfattning och att det i sin tur kan leda till en suboptimering av de system som avses stöttas i stället för att optimera utvecklingen och nyttan med CCS alternativt CCU som helhet i transformationen av samhället till klimatneutralitet.

2.0 Preems yrkande i korthet

- *Preem tillstyrker* Energimyndighetens förslag i sin helhet i att omvända auktioner kan vara en god väg till stöd för introduktion av CCS.
- *Preem menar* att Energimyndigheten varit alltför snäv i sin analys om potentiella aktörer för införandet av bio-CCS. Samt att målet på två miljoner ton infångad biogen koldioxid per år är snålt tilltagen när potentialen i Sverige är minst 10 gånger större eller mer.
- *Preem anser* att det är viktigt med flexibilitet i systemet och att mängden koldioxid som fångas in och som är underlag för stöd ska omfatta den totala mängden under stödperioden.
- *Preem menar* också att det är viktigt att tillåta full massbalans, även detta för att optimera infångningen på en och samma industri och för att underlätta introduktionen av CCS.
- *Preem anser* att Energimyndigheten bör se över tidplanen som i sitt nuvarande utförande är alltför optimistiskt. Det är viktigt att ge tid och möjlighet för industrin att sammanställa ett korrekt och välarbetat underlag för ansökan. Det är också för långt mellan de föreslagna auktionerna, det gör det svårt att anpassa exempelvis finansiering- och investeringsplaner till auktionerna.
- *Preem anser* att systemet bör ha kontrollstationer med regelbundenhet för att dels se hur systemet uppfylls, dels för att analysera hur marknaden för negativa utsläpp utvecklas.

3.0 Marknaden för bio-CCS

Preem anser att Energimyndigheten varit alltför snäv i sin uppfattning om var potentiella källor till bio-CCS finns. Raffinaderier och petrokemi nämns inte alls som en industri med tillräckligt stora punktutsläpp för att vara intressanta aktörer. Detta är branscher som arbetar intensivt med att ställa om en fossil produktion till förnybar. Preem finner det olyckligt och anser att det är en felaktig analys av Energimyndigheten. Preem anser också att målet på två miljoner ton infångad koldioxid per år är snålt tilltagen när potentialen i Sverige är minst 10 gånger större eller mer.

Preem avser att 2035 ha en klimatneutral värdekedja vilket betyder att majoriteten av koldioxidutsläppen från produktionen i raffinaderierna kommer vara koldioxid från förnybara källor det vill säga biogen koldioxid som kan samlas in som bio-CCS och bidra till negativa utsläpp.

Redan idag har Preem ett punktutsläpp i Göteborg och för 2021 rapporterade in ca 2 000 ton koldioxid från förnybara råvaror som lämpar sig väl för bio-CCS (rapporterade data omfattar halvåret 2021). Dessutom har Preem fördelen att rent geografisk ha en gynnsam placering avseende kommande logistik för transport och lagring av CCS, bra och nära hamnar på västkusten med relativt kort transport till lagringsplatser i exempelvis Norge. I tillägg har Preem gjort omfattande arbeten och studier för att förbereda verksamheten för CCS både via demokörningar i Lysekil och grundliga teoretiska arbeten som omfattar logistik och infrastrukturbehov.

4.0 CCS en övergång till bio-CCS

I kapitel 2.3 skriver Energimyndigheten, "att det är flera aktörer som efterfrågat möjligheten att fånga in både fossil och biogen koldioxid från sina anläggningar inom ramen för stödet för bio-CCS". Detta i relation till aktörer som producerar energi från avfall. I avsnitt 5.2.1 "vad buden avser" står vidare att företag som har blandande utsläpp och måste kunna skilja på biogena och fossila utsläppsvolymer och redovisa dessa åtminstone på årsbasis via massbalans och användandet av befintlig rapportering inom ramen för EU ETS. Detta är något Preem gör redan idag då delar av våra utsläpp har biogent ursprung (se avsnitt 3.0).

Det diskuteras att systemet av olika skäl kan behöva en flexibilitet och det kan behövas en kombination av stödperioden på 15 år med en totalvolym. Det vill säga att om man som aktör vunnit en auktion förbinder man sig till att leverera en totalvolym under den 15 års perioden som stödet omfattar. Detta tycker Preem är en mycket bra idé som kan hjälpa till att snabba på utbyggnaden av CCS i Sverige. Preems verksamhet bygger på en kontinuerlig produktion och den transformation som vi står inför kommer göra att den fossila andelen koldioxid snabbt kommer att reduceras under den kommande 15 års perioden. Det vill säga att de biogena koldioxidutsläppen kommer vara mindre de första åren och om inte 100% så mycket höga de sista åren. Att under auktionering få möjlighet att tillgodoräkna sig den totala utsläppsmängden under stödperioden skulle öppna för att introducera CCS i produktionen på ett effektivt sätt. Och naturligtvis har även den fossila insamlingen av koldioxid en god klimatnytta för Sveriges mål.

5.0 Massbalans

Det är otydligt i rapporten vad som avses med, och vilka avgränsningar som finns för massbalans. På sidan 16 kap 2.3 sista stycket framgår att anläggningen för bio-CCS måste fysiskt sitta där emissionerna uppstår. På sidan 46 står däremot att "måste företag som har blandade utsläpp kunna skilja på biogena och fossila utsläppsvolymer och redovisa dessa åtminstone på årsbasis via massbalans och användandet av befintlig rapportering inom ramen för EU ETS." Vilket i sak inte alls betyder samma sak. Mycket viktigt att principen om massbalans definieras och exemplifieras på ett tydligt och transparent sätt, desto mer flexibilitet systemet tillåter desto bättre möjligheter för optimering av insamlingen (d.v.s. CCS-anläggning på kanal med högst koldioxidhalt). Det är vanligt att stora industrier har flera skorstenar på samma anläggning fysiskt kan vara belägna hundratals meter från varandra och helt separata.

6.0 Tidplan för implementering

Preem ifrågasätter den tidplan som förslås av Energimyndigheten, vilket Energimyndigheten också nämner. Det framgår tydligt att ett omfattande arbete kommer att krävas av den sökande till auktionen. Preems uppfattning är att 4-6 månader kommer att krävas för att ta fram ett fullständigt underlag för auktionerna, kanske som nämns i rapporten än längre tid om ett accepterat miljötillstånd kommer krävas för deltagande. Ett reellt mål om en första auktion med slutdatum i slutet av 2023 med tilldelning under senare delen av 2024 anser Preem vara något mer realistiskt än den tidplan som föreslås i rapporten.

7.0 Intäkter för negativa utsläpp

Det påpekas på flera ställen i publikationen att det saknas en marknad för Bio-CSS, det finns helt enkelt inga intäkter eller intjäning av avgifter för negativa utsläpp. Vilket Energimyndigheten själva påpekar, detta är också orsaken till att stödet behöver uppfylla totalkostnader för teknik, logistik och lagring. Preem har svårt att se hur en marknad för negativa utsläpp kan uppstå utan att missgynna den effekt man vill uppnå för klimatet med de negativa utsläppen.

I rapporten relateras också till kostnaden för utsläpp i ETS systemet, den kopplingen är otydlig och en förklaring saknas. Preem har svårt att se hur ETS kostnaden kan relateras till biogena utsläpp då dessa idag har noll kostnad i det systemet. Det vill säga att det har ingen ytterligare effekt på kostnaden att dessa samlas in och lagras.

Det ställs hopp till att en marknad för negativa utsläpp skapas då man i rapporten konstaterar att stödmottagaren efter 15 år kan göra vad man vill med anläggningen fortsätta driva den eller inte. ”det står aktörerna fritt att fortsätta driva koldioxidavskiljningen vidare och sälja negativa emissioner på marknaden om den har uppstått eller lägga ned anläggningen” (sid. 45). Preem menar att dessa anläggningar fortsatt behöver bidra med negativa utsläpp efter 15 år för att säkra att den globala uppvärmningen inte överskrider Parisavtalets långsiktiga målsättningar. Kontrollstationer om läget och fortsatta stödmöjligheter efter de initiala 15 åren kan vara betydelsefullt.

8.0 Auktionen i praktiken

Preem anser att:

- + Det är helt korrekt att stöd för både investering och drift behövs
- + Att det bra förslag på anbuds nivåer om 50 000 ton som grund och sedan poster om 10 000 ton.
- + Förslagen på tilldelning enligt bud är bra.
- + Kontraktslängden på 15 år är bra (med avstämning så att anläggningen inte läggs ned därefter)
- + Ett dolt takpris kan vara rimligt om Auktionsförrättaren har kapacitet att själva beräkna ett korrekt sådant.
- Vid överskott av bud är lottning inte en option som vi tycker är rättvis, det skapar osäkerhet och ett icke transparent system.
- Förslaget om att eventuellt lämna in flera olika bud (s. 49) skulle skapa mycket och onödig administration.
- Prekvalificering måste vara rimlig i förhållande till möjligheter ex. miljötillstånd
- Tiden mellan föreslagna auktioner är för lång, det gör det svårt att anpassa exempelvis finansiering- och investeringsplaner till auktionerna.

9.0 Prekvalificering och sanktioner

I kapitel 3.9 Lärdomar, står ”Prekvalifikationskrav och sanktioner måste samtidigt balanseras mot behov av att engagera aktörer i auktionerna. För höga krav och stränga straff kan leda till att auktioner misslyckas att locka tillräckligt med deltagare för att skapa en konkurrenssituation. Vid låg teknisk mognad, höga investeringskostnader och hög komplexitet i teknikkedjan ökar

behovet av flexibilitet och stödfunktioner snarare än stränga straff och uppföljningsmekanismer.”

Det bör som noteras i kap 5.1 ”finnas en möjlighet till exit från bindande bud exempelvis om miljötillståndet inte fås inom en rimlig tid, ifall att det skulle utgå ett bindande vite om kontraktet inte uppfylls.”

Det är bra att energimyndigheten är medvetna om de risker som finns i systemet för aktörerna och att dessa hanteras därefter. Preem menar att aktörer som deltar i de allra första auktionerna löper störst risk. Dessa kommer ansöka om stöd redan innan infrastruktur, logistik och internationell lagstiftning kring CCS är på plats. Inte ens kostnaden för lagring och logistik kanske är på plats till fullo vid tiden för ansökan. Därför bör en rättvis exitklausul vara en självklarhet vid introduktionen av auktionerna. Denna kan sedan justeras i takt med att teknik, infrastruktur och logistik mognar (tex via kontrollstationer).

Det ställs stora krav på dokumentationen för prekvalificering och för ansökan. Om det är auktioner och lägsta bud vinner är det oklart varför detta underlag behöver vara så omfattande och transparent för myndigheten.

10.0 Preem i korthet

Preem är Sveriges största drivmedelsproducent och våra produkter har stor betydelse för att bil-, sjö- och flygtransporterna ska fungera. Som en stor aktör har vi ett viktigt ansvar och möjlighet att även vara en del av lösningen för att minska Sveriges klimatavtryck. Det gör vi genom att öka produktionen av förnybara drivmedel och genom att säkerställa att vår produktion sker på ett energieffektivt sätt och med minsta möjliga koldioxidutsläpp. Behovet av långsiktiga styrmedel för att driva på utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle, är en fråga som stått högt upp på Preems agenda under flera år.

Reduktionsplikten, som infördes i juli 2018, är ett bra exempel på ett styrmedel som direkt leder till minskade koldioxidutsläpp från bensen och diesel. För att öka vår förnybara produktion, har vi under 2019 ansökt om ett miljötillstånd för att bygga en ny anläggning i Göteborg. Det bidrar till en avsevärd kapacitetsökning med en miljon kubikmeter förnybart drivmedel och flygbränsle, med start senast 2026. Preem har även ansökt om att bygga om existerande anläggning vid raffinaderiet i Lysekil, med en planerad produktionsökning om upp till 950 000 kubikmeter förnybara drivmedel. Preems mål är att

producera fem miljoner kubikmeter förnybara drivmedel senast 2030, och till år 2035 ska Preems verksamhet vara klimatneutral sett till hela värdekedjan. CCS kommer vara en viktig del i arbetet mot detta mål.

För Preem AB

Åsa Håkansson, Affärsutveckling